

Ὁ Εὐάλωτος Θεός

ANTHONY BLOOM

Ὁ Εὐάλωτος Θεός

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΑ

Μετάφραση:
Πολυξένη Τσαλίκη-Κιοσόγλου

Ἐπιμέλεια ἔκδοσης:
Βασίλης Ἀργυριάδης

Ἐν πλῶ

© Έκδόσεις Έν πλῶ
Κολοκοτρώνη 49, Αθήνα 105 60
Τηλ.: 210 3226343 - Fax: 210 3221238
e-mail: info@enploeditions.gr
www.enploeditions.gr

Α' έκδοση: Οκτώβριος 2008
Β' έκδοση: Οκτώβριος 2013

ISBN: 978-960-6719-44-8

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα τοῦ ἐπιμελητῆ

9

Χριστός:
Ἀληθινός καί τέλειος Ἄνθρωπος

11

Χριστούγεννα

52

Θεοφάνεια

77

Παράρτημα:
Ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ

85

Σημείωμα τοῦ ἐπιμελητῆ

Εἶναι μέγας ὁ κίνδυνος νά περάσεις τά Χριστοῦ-γεννα χωρίς νά ὑποφιαστεῖς τό πρῶτο συνθετικό τῆς λέξης καί πολύ περισσότερο χωρίς νά κυοφορήσεις μέσα σου τό δεύτερο. Εἶναι τόσο ἀποπροσανατολιστικός ὁλος αὐτός ὁ περίγυρος καί ἡ ἀτμόσφαιρα, πού σκεπάζει τά πάντα καί τά θάβει κάτω ἀπό τό χῶμα μιᾶς ἐξωστρεφοῦς πανήγυρης! Καί ἡ πανήγυρη οὔτε σέ Χριστό παραπέμπει οὔτε σέ καμιά γέννα ὀδηγεῖ...

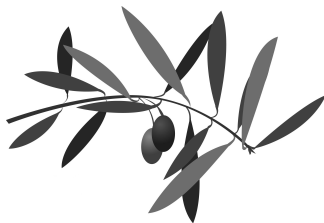
Πῶς νά ξεφύγεις τόν κίνδυνο; Λύσεις δίκην εὐκόλης συνταγῆς, δέν ὑπάρχουν. Ὑπάρχουν ὅμως ἀφορμές, ἀφορμές κατάδυσης στό βαθύτερο περιεχόμενο τῆς γιορτῆς καί στήν οὐσιαστικότερη προσοικειώσή του μέσα μας. Αὐτές τίς ἀφορμές πρέπει νά τίς ψάξουμε – τίς δίνει ἡ Ἐκκλησία σ' ὅποι-

ον «κρούει» τὴν πόρτα τῆς, σ' ὅποιον ἔχει ἀνοιχτά τὰ ἄφτια καὶ τὰ μάτια του, ἢ καλύτερα σ' ὅποιον δέν ξεκουφάθηκε τελείως ἀπὸ τὸ «Ἄγια νύχτα» καὶ δέν θαμπώθηκε ὀλότελα ἀπὸ τὰ λαμπιόνια τῶν δρόμων.

Οἱ ἐκδόσεις Ἐν πλῶ ἀφουγκράστηκαν τὴν ἀνάγκη νὰ ξεφύγουμε τὸν κίνδυνο. Ἐφαξάν τὶς ἀφορμές καὶ προσπάθησαν νὰ διοχετεύσουν μία ἀπὸ αὐτὲς πρὸς τὸ ἀναγνωστικό κοινό, πού μοιράζεται τὶς ἔγνοιες καὶ τὶς ἀγωνίες τους. Εἶναι τὰ κείμενα πού κρατᾶτε στὰ χέρια σας. Ἡ ἀνάγνωσή τους κάτι μπορεῖ νὰ ξυπνήσει μέσα μας, κάποια μικροαφορμὴ μπορεῖ ἐνδεχομένως νὰ δώσει – γιὰ νὰ μὴ μείνουν τὰ Χριστοῦγεννά μας χωρὶς Χριστό καὶ ἡ ζωὴ μας χωρὶς τὴ χαρὰ τῆς Γέννησῆς Του...

B. Ἀργ.

Χριστός :
Ἀληθινός καί τέλειος Ἄνθρωπος

Ἡ Ἐνσάρκωση*, τό γεγονός ὅτι ὁ Θεός ἔγινε Ἄνθρωπος, ἀποτελεῖ μία ἀποκάλυψη τόσο τοῦ Θεοῦ ὅσο καί τοῦ Ἀθρώπου. Γιά νά κατανοήσουμε, ἄρα, μέ πόση πληρότητα ἀποκαλύπτεται διά τῆς Ἐνσαρκώσεως ὁ Ἄνθρωπος, πρέπει νά ἀνακαλύψουμε καί πάλι μέ πόση πληρότητα ἀποκαλύφθηκε ὁ Θεός.

---

* Ὁμιλία πού ἐκφωνήθηκε τόν Μάιο τοῦ 1983, στήν Ἱερά Μητρόπολη Σουρόζ.

Οἱ θεοὶ τῆς ἀρχαιότητος, τοῦ φιλοσοφικοῦ λόγου, ἀποτελοῦσαν πάντα ἀπεικονίσεις τοῦ μεγαλείου τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ μεγαλείου πού μποροῦσε ὁ ἄνθρωπος νά ἀντιληφθεῖ ἢ νά ἀποδώσει σ' ἓνα ὑπεράνθρωπο ὄν. Αὐτό πού καμιὰ θρησκεία, καμιὰ φιλοσοφία δέν τόλμησε ποτέ νά παρουσιάσει ἦταν ἓνας θεός νά γίνεται ἄνθρωπος, νά ὑποφέρει καί νά κενώνει τόν ἑαυτό του ἀπὸ τή μεγαλοπρέπειά του, ὥστε νά γίνει πλήρως καί ἀπολύτως προσιτός σ' ἐμᾶς.

Στήν Ἐνσάρκωση ἀνακαλύπτουμε ὅτι ὁ Θεός μας –ὁ Ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ, ὁ Δημιουργός τοῦ κόσμου, ἡ Ὁραιότης πού ὑπερβαίνει κάθε ὠραιότητα, ἡ Ἀλήθεια καί ἡ μόνη Πραγματικότητα τοῦ κόσμου– ἐπιλέγει, μέσα ἀπὸ μία ἀγαπητική κίνηση, νά ταυτιστεῖ τόσο πολύ μέ τή μοῖρα τοῦ ἀνθρώπινου γένους, τόσο πολύ νά πάρει ἐπάνω Του

ὀλοκληρωτική καί ἀπόλυτη τήν εὐθύνη γιά τή δημιουργική Του πράξη, ὥστε νά ἐπιστρατευτεῖ ὅλη ἡ ὁμορφιά τοῦ κόσμου – ταυτόχρονα ὁμως δίνει στόν κόσμο τήν ἐλευθερία πού καταστρέφει καί παραμορφώνει αὐτή τήν ὁμορφιά. Αὐτόν τόν Θεό πού ἐπιλέγει νά γίνει εὐθραυστος, εὐάλωτος, ἀνυπεράσπιστος καί ἄξιος περιφρόνησης στά μάτια ὄλων ἐκείνων πού πιστεύουν μόνο στή δύναμη, στήν ἰσχύ καί στήν προσωρινά ὀρατή νίκη, ἕναν τέτοιο Θεό ὁ πιστός καί εὐλαβής ἄνθρωπος δέν θά μπορούσε ποτέ νά Τόν ἔχει ἐπινοήσει. Τό νά ἐπινοήσεις ἕναν τέτοιο Θεό, θά ἦταν βλασφημία. Κι ὁμως· τέτοιο ἀποκαλύπτει ὁ Θεός τόν Ἐαυτό Του: εὐάλωτο, ἀνυπεράσπιστο, εὐθραυστο καί περιφρονητέο.

Αὐτή εἶναι ἡ μωρία τοῦ Σταυροῦ γιά τήν ὁποία μιᾶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Καί ἡ

μωρία δέν εἶναι μόνο δική μας· εἶναι καί μωρία τοῦ Θεοῦ. Ὑπάρχουν ὀρισμένοι μυστικοί θεολόγοι πού λένε ὅτι ἡ Θεία Ἀγάπη εἶναι τρελή, διότι γιά νά προσφέρεις ἀγάπη σέ πλάσματα σάν ἐμᾶς, πού στέκουν συχνά ἀνίκανα νά ἀνταποκριθοῦν, πού ἴσως τήν ἀπορρίψουν καί τήν ποδοπατήσουν, ὅπως ποδοπατοῦν οἱ χοῖροι τό πανάκριβο μαργαριτάρι τῆς παραβολῆς, αὐτό εἶναι τρέλα. Ὅμως ἡ μωρία τοῦ Θεοῦ, ὅπως λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, εἶναι σοφότερη ἀπό τή σοφία τῶν ἀνθρώπων.

Πρέπει νά συνειδητοποιήσουμε ὅτι ἡ φανέρωση τοῦ μεγαλείου τοῦ ἀνθρώπου στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, δέν μπορεῖ νά γίνει παρά μόνο ἀπό ἕναν Θεό πού δέχεται νά καταστεῖ ἀνυπεράσπιστος. Ὁ Ἄγγελος Σιλέσιος¹, ἕνας Γερμανός μυστικός, λέει: «Εἶμαι

---

¹ Ἄγγελος Σιλέσιος (Angelus Silesius): Γερμανός γιατρός καί μυστικιστής ποιητής τοῦ 17ου αἰώνα. Τό πραγματικό του ὄνομα ἦταν Γιόχαν Σέφλερ (Σ.τ.Ε.).

τόσο μεγάλος ὅσο ὁ Θεός. Ἐκεῖνος εἶναι τόσο μικρός ὅσο ἐγώ». Εἶναι ἀνάγκη νά συλλογιστοῦμε τή σημασία αὐτῆς τῆς φράσης.

Ἀφετέρου, ὅπως ἤδη εἶπα, ἡ Ἐνσάρκωση ἀποτελεῖ ἀποκάλυψη καί τοῦ ἀνθρώπινου μεγαλείου. Ἀποκαλύπτεται τό γεγονός ὅτι ὁ ἄνθρωπος δημιουργήθηκε ἀπό τόν Θεό μέ τέτοιο τρόπο, ὥστε νά μπορεῖ νά γίνει ὄχι ἀπλῶς πνευματοφόρος ἀλλά καί Θεοφόρος – ὄχι μόνον στό πνεῦμα ἀλλά καί στήν ψυχή καί στό σῶμα. Μπορεῖ ὄχι μόνο νά βλέπει τόν Θεό πρόσωπο πρὸς πρόσωπο, νά εἶναι φίλος Του, νά ἀπολαμβάνει τή βαθύτερη δυνατή σχέση ὑπακοῆς καί κοινωνίας μαζί Του, ἀλλά μπορεῖ ἀκόμη, σύμφωνα μέ τά τολμηρά καί ἐμπνευσμένα λόγια τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, νά γίνεται «θείας φύσεως κοινωνός» (Β΄ Πέτρ. 1, 4), νά παραμένει ἄνθρωπος, ἀλλά ταυτόχρονα νά γίνεται